

Overzicht van de belangrijkste kenmerken en risico's van financiële instrumenten

---

Inhoud

Inleiding	3
1. Algemene beleggingsrisico's	3
2. Kenmerken en risico's per financieel instrument.....	5
2.1. Aandelen en certificaten van aandelen	5
2.1.1. Beschrijving	5
2.1.2. Risico's	6
2.2. Vastgoedcertificaten en openbare gereguleerde vastgoedvennootschap	6
2.2.1. Vastgoedcertificaten (Belgische).....	6
2.2.1.1. OMSCHRIJVING.....	6
2.2.1.2. RISICO'S	7
2.2.2. Openbare gereguleerde vastgoedvennootschap.....	8
2.2.2.1. BESCHRIJVING.....	8
2.2.2.2. RISICO'S	8
2.3. Fondsen.....	9
2.3.1. Algemeen.....	9
2.3.2. Gemeenschappelijk beleggingsfonds	10
2.3.3. Beleggingsvennootschap	10
2.3.3.1. BEVEK	10
2.3.3.2. BEVAK.....	10
2.3.4. Risico's.....	10
2.4. Trackers	12
2.4.1. BESCHRIJVING	12
2.4.2. Risico's.....	13
2.5. Obligaties	15
2.5.1. Algemeen.....	15
2.5.2. Gewone (niet-complexe) obligaties	15
2.5.3. Complexe obligaties	17
2.6. Afgeleide financiële instrumenten.....	18
2.6.1. Afgeleide financiële instrumenten met mogelijkheid tot verlies beperkt tot het geïnvesteerd kapitaal.....	19
2.6.1.1. OPTIES « LONG »	19
2.6.1.2. WARRANTS	20
2.6.1.3. TURBOS®	21
2.6.1.4. GESTRUCTUREERDE PRODUCTEN	22
2.6.2. Afgeleide financiële instrumenten met mogelijkheid tot verlies van meer dan het geïnvesteerd kapitaal.....	23
2.6.2.1 'SHORT' OPTIES	23

★ Inleiding

Risico's zijn inherent aan beleggingen in financiële instrumenten. Die zijn niet bij alle financiële instrumenten identiek of even hoog. Zo zijn er meer risico's gekoppeld aan beleggen in Turbos bijvoorbeeld dan aan beleggen in fondsen. Dit soort producten is daarom niet geschikt voor beleggers met weinig ervaring.

Het is belangrijk dat u zich van de risico's bewust bent voor u gaat beleggen. Daar gaat dit document over. Eerst beschrijven we enkele algemene risico's die voor financiële instrumenten kunnen gelden.

Vervolgens beschrijven we de kenmerken en risico's per financieel instrument. Het overzicht van de belangrijkste kenmerken en risico's van financiële instrumenten is overigens niet exhaustief en tot in detail uitgewerkt.

Beleggen blijft bovendien altijd een kwestie van gezond verstand. Van reële verwachtingen en vooraf gestelde beleggingsdoelen. U moet ook weten welk bedrag u kunt missen en hoe lang. En van nooit meer risico's nemen dan bij uw kennis en ervaring past.

Wees u er bovendien van bewust dat de prestaties in het verleden van een financieel instrument geen betrouwbare indicator zijn voor toekomstige prestaties.

Door u aan deze regels te houden, voorkomt u teleurstellingen en onaangename financiële verrassingen.

★ 1. Algemene beleggingsrisico's

De volgende algemene risico's kunnen zich in meer of mindere mate voordoen bij financiële instrumenten.

KOERSRISICO

Een onvoorziene daling van de koers van de financiële instrumenten is bij beleggen bijna onvermijdelijk. Wel kunt u koersrisico's zoveel mogelijk beperken. Spreiding van uw investeringen over diverse soorten financiële instrumenten en, binnen die categorieën, over verschillende instrumenten is een van de meest toegepaste methoden.

WISSELKOERSRISICO

Belegt u in andere valuta dan de euro, dan kan de koers van die valuta bij verkoop van de effecten verschillen van de valutakoers van het moment waarop u de financiële instrumenten aankoopt en het moment waarop u ze verkoopt. Dit kan uw beleggingen zowel positief als negatief beïnvloeden. Bij zwakkere munten of munten van landen in problemen is dit risico het grootst.

KREDIETRISICO

Dit staat voor de mogelijkheid dat een uitgevende instelling van een financieel instrument (bijvoorbeeld een obligatie) / de debiteur zijn verplichtingen tot het terugbetalen van de hoofdsom of het doen van (jaarlijkse of tussentijdse) rentebetalingen niet (geheel) nakomt. De meest voorkomende oorzaak daarvan is een slechte financiële positie of faillissement van de uitgevende instelling.

LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico ontstaat als bepaalde beleggingen moeilijk verhandelbaar zijn. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen:

- De illiquiditeit die wordt bepaald door het spel van vraag en aanbod: als er (bijna) alleen aanbod (verkopers) voor een financieel instrument tegen een zekere koers bestaat. Dit geldt ook als er (bijna) alleen vraag (kopers) naar een financieel instrument tegen een zekere koers bestaat. Als gevolg daarvan kunnen aan- en verkooporders niet direct, slechts deels of tegen ongunstige voorwaarden uitgevoerd worden.
- De illiquiditeit door de aan een financieel instrument verbonden eigenschappen of wegens de marktgebruiken: doet zich onder andere voor bij lange uitvoeringstermijnen wegens marktgebruiken of andere beperkingen op de handel, of een behoefte aan liquiditeit op korte termijn die niet door de verkoop van financiële instrumenten kan worden gedekt. Bij sommige gemeenschappelijke beleggingsfondsen mag de belegger er bijvoorbeeld niet uitstappen en zijn deelbewijzen niet vóór de sluiting van het fonds vereffenen. Dergelijke informatie vindt u doorgaans in het prospectus of in het Key Investor Document (KID) van het fonds.

Wanneer een belegger een belegging of de aankoop van een financieel instrument overweegt, moet hij bijgevolg rekening houden met zijn vermogen om zijn positie te vereffenen, namelijk zijn deelbewijzen of belegging kunnen omzetten in cash/deviezen. Meer informatie over de voorwaarden om uit een investering te stappen, vindt u meestal in de essentiële documentatie van elk product.

RENTERISICO

Als de marktrente stijgt, daalt de waarde van bepaalde beleggingen. Dit komt vooral bij aandelen en obligaties voor. Een stijgende marktrente kan een negatieve invloed hebben op aandelen door een toename van de kostprijs van investeringen. Een stijging van de marktrente zorgt bij obligaties voor een dalende koers van de obligatie. Dit wordt veroorzaakt doordat beleggers voor de hogere rente gecompenseerd willen worden. Aangezien de rente-uitkering op een obligatie bij uitgifte ervan voor de gehele looptijd is vastgesteld, kan de compensatie alleen via

een lagere koers worden gerealiseerd. De vaste rente uitkering geeft bij een lagere koers voor de koper van de obligatie namelijk een hoger rendement. Een dalende marktrente heeft een omgekeerd effect: de koers van uw obligatie stijgt, alle andere invloeden op de koers daargelaten.

HERBELEGGINGSRISICO

Dit is het risico dat u betaalde rente, uitgekeerd dividend, verkochte beleggingen of andere beleggingsinkomsten niet opnieuw kunt beleggen tegen dezelfde voorwaarden als van de oorspronkelijke belegging.

FISCAAL RISICO

Fiscaal risico doet zich voor bij onduidelijke of veranderende wetgeving over de fiscale aspecten of fiscale behandeling van financiële instrumenten. Bij buitenlandse financiële producten kunnen fiscale verdragen tussen overheden het rendement beïnvloeden. Wijzigingen in uw persoonlijke situatie, zoals een echtscheiding, overlijden of verandering van woonplaats, kunnen eveneens leiden tot een andere fiscale behandeling van uw beleggingen. Daarnaast, indien u winsten bekomt buiten het uitoefenen van een beroepsactiviteit als gevolg van enige verrichting of speculatie die geen normaal beheer van privévermogen uitmaken, komt de waardevermeerdering van uw portefeuille in aanmerking om belast te worden.

CONJUNCTUURRISICO

Dit risico hangt samen met veranderingen in de economische situatie. Denk aan periodes van economische recessie, aan grootschalige maatschappelijke hervormingen, of aan wereldwijd slinkende grondstofvoorraden. Deze veranderingen hebben gevolgen voor de koersontwikkeling van financiële instrumenten.

MARKTRISICO (ook wel SYSTEEMRISICO)

Het marktrisico is het risico dat de hele financiële markt of een categorie van activa daalt, waardoor de prijs en de waarde van de activa in portefeuille kunnen worden beïnvloed. Die schommelingen kunnen onder andere voorkomen omwille van muntevoluties en scherpe stijgingen of dalingen van de intrestvoeten en/of beurskoersen in het algemeen. Dit risico, dat de werking van de hele markt aantast, kan niet worden gedekt door een diversificatie van de portefeuille omdat het gevaar verder reikt dan één enkele sector of activiteitssector.

FAILLISEMENTSRISSICO

Wanneer u een aandeel koopt van een bedrijf, wordt u als aandeelhouder voor een stukje mede-eigenaar van dat bedrijf. Als aandeelhouder bent u bereid om risico's te lopen. U kan meegenieten met de winsten van het bedrijf als het goed gaat, maar u zal omgekeerd ook delen in eventuele verliezen van het bedrijf als het wat minder gaat. U kan uw gehele belegging verliezen in geval van faillissement van het bedrijf.

INFLATIERISICO

Met inflatie wordt een stijging van het algemeen prijspeil bedoeld met als gevolg een daling van de (interne) waarde van het geld, de koopkracht van het geld. Door inflatie bestaat de kans dat de werkelijke waarde van uw beleggingsportefeuille daalt terwijl u er wel een (nominaal) rendement mee haalt. Voor een reële stand van zaken moet u de waarde van uw beleggingen dus corrigeren met het inflatiepercentage.

GEOGRAFISCHE RISICO'S

Een land of regio kan economisch of politiek zo instabiel zijn, dat er een gebrek aan deviezen ontstaat of zelfs het hele betalingsverkeer stilvalt. In dat geval kan een overigens solvabele buitenlandse schuldenaar, buiten diens schuld, niet aan zijn verplichtingen voldoen. Zijn financiële producten in vreemde valuta uitgegeven, dan loopt u ook het risico dat u als belegger betalingen ontvangt in deviezen die niet converteerbaar zijn vanwege beperkingen bij het omwisselen.

COMPLEXITEITSRISSICO

Als gevolg van de omzetting naar Belgisch recht van de Europese richtlijn, Markets in Financial Instruments (MiFID) maakt Keytrade Bank bij financiële instrumenten een verschil tussen complexe en niet-complexe financiële instrumenten. De informatie over de complexiteit van het financiële instrument is hieronder opgenomen onder de Algemene risico's van elk financieel instrument.

Gelieve te noteren dat in het kader van orders die u op eigen initiatief plaatst, Keytrade Bank niet op voorhand moet nakijken of het niet-complexe financiële instrument geschikt of gepast is voor u. Deze beoordeling is enkel vereist voor complexe financiële instrumenten.

PSYCHOLOGISCHE RISICO'S

Ondanks dat de vooruitzichten van een onderneming objectief goed zijn, kunnen geruchten, opinies, tendensen of andere gevoelsmatige factoren de koersontwikkeling in hoge mate beïnvloeden. Door irrationele handelingen van andere beleggers, maar ook door handelingen van uzelf.

RISICO'S DOOR HET GEBRUIK VAN IT-MIDDELEN

Elk IT-systeem heeft een eigen gebruikersinterface, met een specifieke terminologie en methodologie om financiële

transacties uit te voeren.

Zo kan een bepaald begrip in een bepaalde taal of in een bepaald systeem iets anders betekenen dan in een andere taal of systeem. Als daardoor verkeerde opdrachten worden doorgegeven, is dat bijzonder vervelend. U kunt dit risico beperken door u goed te verdiepen in onze gebruikersinterface.

SYSTEEMRISICO

Het gaat om het risico dat wordt veroorzaakt door een economische schok (zoals het faillissement van een bedrijf, een sector, een industrie of een financiële instelling) in een bepaalde sector, en dat zich, door een kettingreactie, over het gehele systeem kan verspreiden en kan leiden tot de ineenstorting van een bepaalde economie (bijvoorbeeld de ineenstorting van Lehmann Brothers Holdings Inc. in 2008).

★ 2. Kenmerken en risico's per financieel instrument

In dit hoofdstuk beschrijven we de kenmerken en risico's van de meest gangbare financiële instrumenten. Algemene risico's geven we in tabellen weer, specifieke risico's lichten we kort toe.

2.1. Aandelen en certificaten van aandelen

2.1.1. Beschrijving

Een **aandeel** is een eigendomstitel die een deel van het maatschappelijk kapitaal van een onderneming vertegenwoordigt. Door een aandeel te kopen wordt u mede-eigenaar van de onderneming.

Dit betekent dat het rendement van uw belegging zal afhangen van het succes (of het falen) van de activiteit van de onderneming.

Wanneer de financiële gezondheid van de onderneming goed is en haar activiteit winst genereert, kunt u profiteren van koersstijgingen en eventuele dividenduitkeringen. Maar als de onderneming financiële moeilijkheden heeft en de marktspelers menen dat de onderneming moeilijkheden zal ondervinden om in de toekomst winst te genereren, zal de koers dalen en ontvangt u mogelijk ook minder of zelfs geen dividend. In geval van faillissement kan de waarde van een aandeel teruglopen tot nul.

De aandelenkoers is afhankelijk van zowel interne als externe factoren:

- Interne factoren: gerealiseerde en verwachte bedrijfsresultaten, nieuws over de onderneming en/of sector, dividendbeleid enz.
- Externe factoren: politieke gebeurtenissen, macro-economische ontwikkelingen en irrationele elementen die beurschommelingen kunnen vergroten.

Als aandeelhouder hebt u onder meer het recht om te stemmen op de algemene vergadering (behalve in geval van aandelen zonder stemrecht) en hebt u recht op een deel van de liquidatiewaarde van de onderneming bij ontbinding van de vennootschap (voor zover er een liquidatiesaldo is). Aandelen zijn op naam of gedematerialiseerd.

De aandelen op naam worden gekenmerkt door een inschrijving in het register van aandeelhouders van de onderneming op naam van de houder. De overdracht aan derden gebeurt door een inschrijving van de overdracht in het register van aandeelhouders. Dergelijke overdracht is eerder uitzonderlijk.

Gedematerialiseerde aandelen worden vertegenwoordigd door een boeking op een effectenrekening op naam van de aandeelhouder bij een daartoe erkende instelling. Ze kunnen doorgaans gemakkelijk en dagelijks worden verhandeld. Dat gaat eenvoudiger bij aandelen van beursgenoteerde ondernemingen.

De aandelen kunnen genoteerd zijn op gereguleerde of gereguleerde markten (buiten de EU), maar ook op de OTC Markets (voorheen bekend als OTCBB en Pink Sheets; OTC¹ staat voor 'Over The Counter'), een Amerikaans gedecentraliseerd netwerk van 'brokers/dealers' dat prijzen en liquiditeitsinformatie verstrekt voor duizenden effecten die onderhands (Over The Counter) worden verhandeld.

De **certificaten van aandelen** zijn effecten die originele aandelen vertegenwoordigen en worden beheerd door een administratiekantoor. Het certificaat volgt een aandeel in zijn waarde (koers) en levert een gelijke opbrengst als het onderliggende aandeel (dividend). Het grote verschil met een aandeel is dat een certificaat geen recht geeft op het deelnemen aan de stemming op een aandeelhoudersvergadering. De risico's zijn in principe dezelfde als de risico's die verbonden zijn aan gewone aandelen.

U kunt de certificaten van aandelen terugvinden onder de aandelensectie van onze Transactiesite en de mobiele app.

De **beursgenoteerde rechten** worden uitgegeven door beursgenoteerde bedrijven en toegekend aan bestaande aandeelhouders om hen in staat te stellen in te tekenen op nieuwe aandelen bij een kapitaalverhoging. Aangezien de rechten beursgenoteerd zijn, kunnen de aandeelhouders hun rechten verkopen als ze niet willen deelnemen aan de kapitaalverhoging, als er een tegenpartij is die bereid is om hun rechten te kopen. Er kunnen ook bijkomende rechten verworven worden. De rechten vervallen, eventueel zonder waarde, tegen het einde van de kapitaalverhoging.

¹- Voor meer informatie, raadpleeg het document "Handel op OTC Markets"

Een kapitaalverhoging kan vele vormen aannemen. De beursgenoteerde rechten worden niet altijd toegekend aan de aandeelhouders. De rechten kunnen ook niet beursgenoteerd zijn. Of de vennootschappen kunnen overgaan tot een kapitaalverhoging zonder rechten toe te kennen aan de aandeelhouders (of zelfs zonder mogelijkheid voor bestaande aandeelhouders om deel te nemen, bijvoorbeeld in het kader van een privébelegging).

De aandeelhouders kunnen ook **voorwaardelijke waarderechten** (Contingent Value Rights, CVR) toegewezen krijgen, meestal in de context van een fusie of overname. Indien en wanneer bepaalde mijlpalen door de vennootschap worden bereikt, hebben de aandeelhouders recht op een bijkomende compensatie. Een CVR kan op de markt worden verkocht (als en wanneer er een tegenpartij bereid is te handelen) en heeft een vervaldatum. Een voorwaardelijke waarderecht kan ook vervallen zonder waarde, als de mijlpaal of mijlpalen niet worden bereikt.

Een **American Deposit Receipt** (ADR) is een certificaat van een buitenlandse onderneming en wordt verhandeld in USD op een Amerikaanse beurs. De verhouding tussen ADR en de oorspronkelijke actie is niet noodzakelijk 1:1. Een ADR kan een geheel (bijvoorbeeld 1 ADR = 5 aandelen) of een fractie (bijvoorbeeld 1/10e) van onderliggende aandelen van de buitenlandse vennootschap vertegenwoordigen. Afhankelijk van de ADR kan een houder van de ADR al dan niet recht hebben op een dividend, stemrechten enz.

2.1.2. Risico's

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja. Dit wordt bepaald door zowel het beleid van de onderneming als de conjuncturele, micro-economische en financiële context. Gunstige of ongunstige marktomstandigheden kunnen het instrument beïnvloeden.
Wisselkoersrisico	Ja, indien de koers van het aandeel niet in euro noteert of de activiteiten van de onderneming zich buiten de eurozone afspelen.
Kredietrisico	Nee, aandelen zijn risicodragend kapitaal en geen schuldvordering. Natuurlijk kunnen aandelen geheel of gedeeltelijk hun waarde verliezen in geval van faillissement.
Liquiditeitsrisico	Ja, afhankelijk van het volume van de transacties op het aandeel en van de free float. Hoe groter de beurskapitalisatie van de onderneming, hoe groter en dus hoe meer liquide de markt van haar aandelen is.
Renterisico	Ja, afhankelijk van de aandelen en het beleggingsklimaat. Meestal heeft een rentestijging een negatieve invloed op de aandelenkoers.
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Ja
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Ja
Geografisch risico	Ja
Complexiteitsrisico (MiFID)	Ja, als genoteerd op OTC Markets

SPECIFIEKE RISICO'S

Ondernemersrisico

Omdat u mede-eigenaar bent van een vennootschap, loopt u hetzelfde risico als iedere ondernemer: in slechte tijden deelt u mee in het verlies. Bij een faillissement kunt u zelfs tot 100% van uw inleg verliezen.

Dividendrisico

Bij lage winsten of verliezen kan het dividend verminderd worden of kan er zelfs geen zijn. Bovendien hebben sommige bedrijven het beleid om nooit dividenden uit te keren. In geval van moeilijkheden lijdt ook u verliezen. Bij een faillissement kunt u zelfs tot 100% van uw inleg verliezen.

2.2. Vastgoedcertificaten en openbare gereguleerde vastgoedvennootschap

2.2.1. Vastgoedcertificaten (Belgische)

2.2.1.1. OMSCHRIJVING

Vastgoedcertificaten zijn financiële instrumenten uitgegeven door een vennootschap voor de financiering van de aankoop of de bouw van vastgoed. De certificaten kunnen al dan niet beursgenoteerd zijn. Als certificaathouder

heeft u een schuldvordering op de inkomsten van een vastgoedbelegging (inkomsten uit de huur van een gebouw en eventuele meerwaarde op de verkoop ervan).

Bij vastgoedcertificaten is de belegger geen mede-eigenaar maar schuldeiser van de vastgoedvennootschap die het certificaat heeft uitgegeven.

Aangezien het om schuldbewijzen gaat, hebben vastgoedcertificaten een looptijd.

Die looptijd is variabel, maar gezien beleggingen in vastgoed meestal op lange termijn worden aangegaan, hebben ze doorgaans een looptijd van 15 tot 20 jaar.

U kunt de vastgoedcertificaten terugvinden onder de aandelensectie van onze Transactiesite en de mobiele app.

2.2.1.2. RISICO'S

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, afhankelijk van de gunstige of ongunstige ontwikkeling in de vastgoedsector en van de intrinsieke aspecten van het gebouw (ligging, ouderdom, kwaliteit van de huurders). De koers kan ook worden beïnvloed door de winstgevendheid van de onderneming die de certificaten heeft uitgegeven.
Wisselkoersrisico	Nee, aangezien vastgoedcertificaten uitgedrukt zijn in euro.
Kredietrisico	Ja, een vastgoedcertificaat is een schuldbewijs. Als de vennootschap die het vastgoedcertificaat uitgeeft in financiële moeilijkheden verkeert of failliet gaat, loopt u het risico (een deel van) uw belegde kapitaal te verliezen.
Liquiditeitsrisico	Ja, afhankelijk van het volume van de uitgifte. De liquiditeit is meestal beperkt wegens de lage beurskapitalisatie.
Renterisico	Ja, vastgoedcertificaten zijn gevoelig voor renteschommelingen. Een rentestijging brengt in principe een waardedaling van het certificaat met zich mee.
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Ja
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Ja
Geografisch risico	Nee
Complexiteitsrisico (MiFID)	Neen

SPECIFIEKE RISICO'S

Risico van gebrek aan inkomsten en meerwaarde op vervaldag

De inkomsten die worden uitbetaald zijn variabel en hangen onder meer af van de mate waarin het gebouw wordt verhuurd en van de indexering van de huurprijzen. De meerwaarde is onzeker want slechts gekend op vervaldag, bij verkoop van het gebouw en/of het terrein dat het vastgoedcertificaat vertegenwoordigt.

Diversificatierisico

Aangezien een vastgoedcertificaat betrekking heeft op een bepaald onroerend goed of een bepaald complex is er geen risicospreiding.

HYPOTHETISCHE SCENARIO'S

Dit deel beschrijft enkele hypothetische scenario's van positieve/negatieve realisaties voor een belegger met vastgoedcertificaten. Die scenario's zijn louter fictief om de werking van de belegging te illustreren. Ze zullen niet noodzakelijkerwijs uitkomen voor de beleggingen die de belegger beslist te doen.

• Positief scenario 1

De belegger koopt bij de uitgifte een vastgoedcertificaat voor een handelspand (kantoren) in het centrum van Brussel met als doel het certificaat te behouden tot de vervaldag (15 jaar). Tijdens die periode doen de vastgoed- en huurmarkt het goed en wordt de capaciteit van het gebouw maximaal benut.

De belegger ontvangt gedurende de hele periode van zijn belegging het contractuele rendement (d.w.z. de huurinkomsten min de kosten van het gebouw) dat door het certificaat wordt bepaald. Op de vervaldag wordt het gebouw verkocht met een meerwaarde en ontvangt de belegger een deel van de winst zoals bepaald door het certificaat.

• Negatief scenario 1

De belegger koopt bij de uitgifte een vastgoedcertificaat voor een handelspand (kantoren) in het centrum van Brussel met als doel het certificaat te behouden tot de vervaldag (15 jaar). Tijdens deze periode doen de vastgoed-

en huurmarkt het goed. De vastgoedvennootschap kan het pand echter maar moeilijk verhuren en de kantoren zijn voor de helft bezet, wat weinig rendement oplevert.

De belegger ontvangt geen coupons tijdens de periode van zijn belegging, bij de verkoop van het gebouw wordt het break-even verkocht en genereert het geen meerwaarde. De belegger zal geen rendement of meerwaarde hebben ontvangen van deze belegging.

- Negatief scenario 2

De belegger koopt bij de uitgifte een vastgoedcertificaat voor een handelspand (kantoren) in het centrum van Brussel met als doel het certificaat te behouden tot de vervaldag (15 jaar). Tijdens die periode doet zich in België een vastgoedcrisis voor en gaan de vastgoedprijzen sterk achteruit. Bovendien heeft de vennootschap het moeilijk om haar lokalen te verhuren en zijn de gegenereerde inkomsten beperkt.

Op de vervaldag wordt het gebouw doorverkocht met een minderwaarde en de belegger noteert een minderwaarde op zijn belegging.

2.2.2. Openbare gereguleerde vastgoedvennootschap

2.2.2.1. BESCHRIJVING

Een openbare Gereguleerde Vastgoedvennootschap of openbare GVV is een beursgenoteerde vennootschap die een activiteit uitoefent die erin bestaat onroerende goederen voor een lange termijn in haar bezit te houden om ze ter beschikking te stellen van de gebruikers. De activiteit van de GVV is dus gericht op de ontwikkeling en het dagelijkse beheer van onroerende goederen.

De GVV is geen fonds. De GVV's moeten niettemin grotendeels voldoen aan verplichtingen zoals: uitkeringsplicht, beperking schuldratio, diversificatie van het vastgoed enz.

GGV's vindt u terug onder de aandelensectie van onze TransactieSite en de mobiele app.

GGV is het juridisch statuut dat een vastgoedvennootschap in België kan hebben. Een gelijkaardig statuut bestaat ook in een aantal andere landen, zoals Frankrijk (SIIC, of Société d'Investissement Immobilier Coté), Spanje (SOCIMI) enz. Op wereldniveau noemen we vastgoedvennootschappen met een dergelijk juridisch statuut REIT's (Real Estate Investment Trusts). De regels en verplichtingen met betrekking tot REIT's verschillen per land.

Houd er rekening mee dat niet alle vastgoedbedrijven een REIT-status hebben.

2.2.2.2. RISICO'S

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, afhankelijk van de ontwikkelingen in de vastgoedsector, gunstige of ongunstige marktomstandigheden en de intrinsieke kwaliteit van de portefeuille.
Wisselkoersrisico	Ja, als de portefeuille uit vastgoed in landen buiten de eurozone bestaat.
Kredietrisico	Kan hoog zijn, afhankelijk van de toegepaste financiële hefboom en de evolutie van de rentevoeten.
Liquiditeitsrisico	Ja, GVV's zijn beursgenoteerd en hun liquiditeit is dus afhankelijk van de secundaire markt waar de liquiditeit varieert volgens de GVV.
Renterisico	Een sterke en langdurige evolutie van de rentevoeten (omhoog of omlaag) kan een significante impact hebben op de waarde van de portefeuille en de koers van de GVV.
Renterisico	Een sterke en langdurige evolutie van de rentevoeten (stijgend of dalend).
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Ja
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Ja
Geografisch risico	Ja, afhankelijk van de samenstelling van de activaportefeuille.
Complexiteitsrisico (MiFID)	Ja, als genoteerd op OTC Markets (Over The Counter).

SPECIFIEKE RISICO'S

Risico van gebrek aan inkomsten

De betaling van dividenden zou kunnen worden onderbroken ten gevolge van belangrijke renovatiekosten of leegstand.

HYPOTHETISCHE SCENARIO'S

In dit deel worden enkele hypothetische scenario's beschreven van positieve/negatieve realisaties voor een belegger die aandelen in een GVV bezit. Die scenario's zijn louter fictief om de werking van de belegging te illustreren. Ze zullen niet noodzakelijkerwijs uitkomen voor de beleggingen die de belegger beslist te doen.

• Positief scenario 1

De belegger koopt een aandeel van een GVV die belegt in Belgisch vastgoed. De belegger heeft een beleggingshorizon van 10 jaar en is van plan om zijn aandelen op die vervaldag door te verkopen.

Tijdens de bezitsperiode doet de vastgoedmarkt in België het goed en de beleggingsportefeuille van de GVV levert een stabiel jaarlijks rendement op en de vennootschap keert een jaarlijks dividend van 4% uit.

Na 10 jaar verkoopt de belegger zijn aandeel. Rekening houdend met de gezondheid van de vastgoedsector en de kwaliteit van de door de GVV gekozen investeringen biedt de doorverkoop een meerwaarde voor de belegger.

• Negatief scenario 1

De belegger koopt een aandeel van een GVV die belegt in Belgisch vastgoed. De belegger heeft een beleggingshorizon van 10 jaar en is van plan om zijn aandelen op die vervaldag door te verkopen.

Tijdens de bezitsperiode doet de vastgoedmarkt in België het goed, maar de beleggingsportefeuille van de GVV genereert geen rendement en sommige gebouwen verliezen waarde. De vennootschap keert geen dividenden uit tijdens de periode waarin de belegger het effect aanhoudt.

• Negatief scenario 2

De belegger koopt een aandeel van een GVV die belegt in Belgisch vastgoed. De belegger heeft een beleggingshorizon van 10 jaar en is van plan om zijn aandelen op die vervaldag door te verkopen. Gedurende deze periode stijgen de rentevoeten aanzienlijk en plots. Meestal zet dit de waarde van vastgoed onder druk. Die dalende waarde van de gebouwen zet de LTV (Loan To Value) ratio onder druk, wat een probleem is voor de GVV's: zij moeten regels naleven betreffende de schuldgraad. De GVV ziet zich genoodzaakt om een kapitaalverhoging door te voeren om de schuldenlast te verminderen. Door de negatieve marktomstandigheden gebeurt de kapitaalverhoging met een aanzienlijke korting op de NIW (netto-inventariswaarde). De belegger die zijn aandeel niet verwaterd wil zien, moet een aanzienlijk bijkomend bedrag investeren. Na de beleggingsperiode van 10 jaar verkoopt de belegger zijn belegging met een aanzienlijk verlies op zijn initiële belegging.

2.3. Fondsen

2.3.1. Algemeen

Een **fonds**, of **Instelling voor Collectieve Belegging** (ICB) is een beleggingsinstelling die geld afkomstig van diverse beleggers investeert en dit kapitaal collectief belegt in een geheel van gediversifieerde financiële instrumenten (bijvoorbeeld aandelen, obligaties, rechten van deelneming van andere ICB's of vastgoed) volgens het principe van risicospreiding. ICB's/fondsen zijn dus een vorm van collectief portefeuillebeheer.

JURIDISCHE INDELING

Juridisch gezien kan de ICB/het fonds opgericht worden bij overeenkomst – in welk geval we spreken van een **gemeenschappelijk beleggingsfonds** (GBF, zie 2.3.2) – of bij statuten – in welk geval we spreken van een **beleggingsvennootschap** (zie 2.3.3).

De deelbewijzen die men van een gemeenschappelijk beleggingsfonds bezit worden aangeduid met de term 'deelnemingsrechten'. Deze die men van een beleggingsvennootschap bezit worden aangeduid met de term 'aandelen'.

BIJKOMENDE INDELING

De ICB's/fondsen (zowel de GBF's als de beleggingsvennootschappen) behoren steeds tot een van de volgende categorieën:

- Hetzij hebben zij een **veranderlijk** aantal deelbewijzen (de zgn. open ICB of open-end fund). Dit type ICB/fonds kan haar/zijn kapitaal verhogen door de uitgifte van nieuwe deelbewijzen en kan haar/zijn kapitaal verlagen door de terugkoop van bestaande deelbewijzen. Deze ICB's/fondsen kunnen **beursgenoteerd** zijn (en zijn dan verhandelbaar zoals aandelen – zie ook de trackers onder 2.4.) of **niet-beursgenoteerd** (en hebben een netto-inventariswaarde die periodiek, meestal dagelijks, wordt berekend). Hieronder valt onder andere de Belgische bevek en Luxemburgse sicav.
- Hetzij hebben zij een **vast** aantal deelbewijzen (de zgn. gesloten ICB of closed-end fund). Deze ICB's/fondsen zijn steeds beursgenoteerd (de koers van de deelbewijzen wordt bepaald door vraag en aanbod). Hieronder valt onder andere de Belgische bevak en Luxemburgse sicaf.

Afhankelijk van het uitkeringsbeleid zijn de deelbewijzen van ICB's/fondsen ofwel **distributieaandelen** of – deelnemingsrechten (uitkering van de dividenden aan de eigenaars van de deelbewijzen) ofwel **kapitalisatieaandelen**

of –deelnemingsrechten (kapitalisatie van de dividenden).

2.3.2. Gemeenschappelijk beleggingsfonds

Een gemeenschappelijk beleggingsfonds (GBF) heeft geen rechtspersoonlijkheid, maar is bij overeenkomst opgericht in onverdeeldheid en wordt voor rekening van de deelnemers door een beheervenootschap beheerd. Dit betekent dat het GBF fiscaal transparant is: de dividenden en interesten ontvangen door het GBF worden geacht rechtstreeks door de eindbelegger te zijn ontvangen. Het is niet de GBF maar u als belegger die belasting op deze inkomsten verschuldigd is. Bijgevolg dient u deze inkomsten op te nemen in uw belastingaangifte.

GBF's vindt u terug onder de fondsensectie van onze TransactieSite en de mobiele app.

De **pensioenspaarfondsen** zijn fondsen die specifiek zijn opgericht in het kader van de Belgische fiscale wetgeving over sparen. Een dergelijk fonds belegt in aandelen en obligaties, waardoor u geen minimumrendement gewaarborgd krijgt. Het pensioenspaarfonds heeft geen vervaldag. Zie de website voor meer informatie.

U vindt de GBF's in het fondsen gedeelte van onze Transactiesite en de mobiele app, en de pensioenspaarfondsen enkel in de mobiele app.

2.3.3. Beleggingsvennootschap

2.3.3.1. BEVEK

Bevek staat voor Beleggingsvennootschap met Veranderlijk Kapitaal en heeft rechtspersoonlijkheid. Als belegger wordt u aandeelhouder van de bevek en ontvangt u een aantal deelbewijzen in verhouding tot uw inbreng. U kunt te allen tijde in of uit een bevek stappen: een bevek kan immers continu gemakkelijk zijn kapitaal verhogen door nieuwe aandelen uit te geven (dat gebeurt als u in een bevek wilt beleggen of deelbewijzen aankoopt) of omgekeerd zijn kapitaal verminderen door bestaande aandelen in te kopen (dat gebeurt als een belegger zijn deelbewijzen verkoopt).

Elk deelbewijs wordt vergoed in verhouding tot de inkomsten van de bevek. In geval van distributieaandelen ontvangt u deze inkomsten, in geval van kapitalisatieaandelen worden de inkomsten opnieuw belegd in de vennootschap.

De bevek kan worden verdeeld in compartimenten die in verschillende activa beleggen. Economisch gezien is ieder compartiment vergelijkbaar met een afzonderlijk fonds.

GBF's vindt u terug onder de fondsensectie van onze TransactieSite en de mobiele app.

2.3.3.2. BEVAK

Bevak staat voor Beleggingsvennootschap met Vast Kapitaal en heeft zoals de bevek rechtspersoonlijkheid. De Bevak onderscheidt zich van de bevek door het feit dat haar kapitaal vastligt: het kan enkel worden verhoogd of verlaagd volgens de regels die gelden voor een gewone vennootschap. De aandelen van een bevak moeten beursgenoteerd zijn. Anders dan bij beveks kan de beurskoers van een bevak sterk afwijken van haar intrinsieke waarde. De koers wordt immers bepaald door vraag en aanbod op de beurs.

Bevaks beleggen hetzij in aandelen, hetzij in vastgoed. In dit laatste geval worden ze GVV genoemd (zie 2.2.2.). Bevaks zijn niet beschikbaar op het platform van Keytrade Bank.

2.3.4. Risico's

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, afhankelijk van de onderliggende beleggingen en de diversificatie van het fonds en van de gunstige of ongunstige marktomstandigheden.
Wisselkoersrisico	Ja, indien de onderliggende beleggingen of het fonds niet in euro noteren.
Kredietrisico	Ja, vooral bij obligatiefondsen
Liquiditeitsrisico	Ja, in het bijzonder voor bevaks die afhankelijk zijn van de secundaire markt waar de liquiditeit varieert volgens het fonds (bijvoorbeeld vastgoedbevak).
Renterisico	Ja, vooral bij fondsen die beleggen in vastrentende activa. Maar een renteverhoging heeft ook een negatieve impact op de aandelenkoers en dus onrechtstreeks op fondsen die beleggen in aandelen.
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Ja
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Ja
Geografisch risico	afhankelijk van het fonds/de ICB.

Complexiteitsrisico (MiFID)	<p>(1) Niet-beursgenoteerde fondsen/ICB's: Keytrade bank beschouwt UCITS ICB's/ fondsen als niet-complexe financiële instrumenten. Niet-UCITS fondsen/ICB's worden als complexe financiële instrumenten beschouwd.</p> <p>UCITS staat voor "Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities". De term refereert aan een richtlijn van de Europese Unie, die vaststelt waaraan een in de EU gevestigd fonds moet voldoen om verkocht te mogen worden in alle EU landen (zogenaamd Europees paspoort). De richtlijn heeft als doel beleggingsrichtlijnen in Europa te vereenvoudigen en beleggers meer bescherming te bieden.</p> <p>(2) Beursgenoteerde fondsen/ICB's: De regel volgt die van de aandelen. Complex.</p>
-----------------------------	--

SPECIFIEKE RISICO'S

Beheerrisico's

Het rendement van de beleggingen van een fonds hangt onder andere af van de bekwaamheid van de beheerder en de kwaliteit van diens beslissingen. Onjuiste beoordelingen kunnen tot waardevermindering leiden.

Dividendrisico

Er bestaan veel verschillende soorten fondsen/ICB's. Een van de verschillen is het al dan niet uitkeren van een dividend: kapitalisatiefondsen keren ontvangen inkomsten niet uit, distributiefondsen doen dat wel. Wanneer de resultaten van het beleggingsfonds tegenvallen, kan de beheerder van een distributiefonds besluiten geen dividend uit te keren. Ook het direct herbeleggen van dividend is niet altijd naar wens van de inleggers.

Koersrisico open-end en closed-end fondsen/ICB's

Het koersrisico bij open-end fondsen/ICB's wijkt duidelijk af van het koersrisico bij closed-end fondsen/ICB's. Open-end fondsen/ICB's noteren onder normale marktomstandigheden op of rond de werkelijke waarde van de onderliggende beleggingen afhankelijk van de marktliquiditeit voor de deelbewijzen van het fonds.

Met open-end fondsen/ICB's is het mogelijk om op elk moment in te schrijven op deelbewijzen (afhankelijk van de liquiditeit van het fonds), de waarde van de deelbewijzen wordt dan ook beïnvloed door het aanbod en de vraag op de markt.

De deelbewijzen van closed-end fondsen/ICB's worden enkel tijdens bepaalde vooraf bepaalde periodes op de markt gebracht. De belegger/houder van deelbewijzen kan zijn deelbewijzen enkel vereffenen op de vereffeningdata die oorspronkelijk in het prospectus van het fonds waren vastgelegd.

Risico's van specifieke fondsen

Lees voor u gaat beleggen in een fonds eerst het prospectus, het document Essentiële Beleggersinformatie (Key Investor Information Document of 'KIID'). In het prospectus en de KIID worden alle specifieke kenmerken en risico's beschreven, alsook de kosten verbonden aan het beheer van het fonds. Deze kosten hebben een impact op het rendement van uw belegging.

HYPOTHETISCHE SCENARIO'S

In dit deel worden enkele hypothetische scenario's beschreven van positieve/negatieve realisaties voor een belegger die deelbewijzen in een fonds bezit. Die scenario's zijn louter fictief om de werking van de belegging te illustreren. Ze zullen niet noodzakelijkerwijs uitkomen voor de beleggingen die de belegger beslist te doen.

• Positief scenario 1

De belegger koopt op 31 december 2020 een deelbewijs van een bevekfonds waarvan de strategie, die in het prospectus is opgenomen, is om gespreid te beleggen in de EU-landen en in verschillende sectoren. Het fonds gebruikt geen hefboomeffect en kan alleen aandelen en obligaties kopen. De belegger heeft een beleggingshorizon van vijf jaar. In die periode doet de economie van de EU-landen het goed, stijgt de koers van de door de fondsbeheerder geselecteerde aandelen en genereren de obligaties rendement.

Door die positieve prestatie stijgt de koers van het fonds en verkoopt de belegger zijn deelbewijs na vijf jaar met een meerwaarde.

• Negatief scenario 1

De belegger koopt op 31 december 2020 een deelbewijs van een bevekfonds waarvan de strategie, die in het prospectus is opgenomen, is om gespreid te beleggen in de EU-landen en in verschillende sectoren. Het fonds gebruikt geen hefboomeffect en kan alleen aandelen en obligaties kopen. De belegger heeft een beleggingshorizon van vijf jaar. In die periode is er een grote crisis in de EU en gaan veel bedrijven failliet. De koers van de door de fondsbeheerder geselecteerde aandelen daalt en sommige obligaties blijven in gebreke.

Door deze negatieve prestatie daalt de koers van het fonds aanzienlijk, de belegger verkoopt zijn deelbewijs na vijf jaar tegen een lagere koers dan de aankoopkoers, waardoor de belegger een minderwaarde realiseert.

2.4. Trackers

2.4.1. BESCHRIJVING

Een tracker is een beursgenoteerd product (Exchange Traded Product - ETP) dat de evolutie van een beursindex of een activakorf volgt. Er bestaan verschillende soorten trackers: trackers op beursindexen, sectoren, grondstoffen, vastgoed, obligatie-indexen, ... Ze zijn de hele beursdag verhandelbaar zoals aandelen.

Een tracker kan juridisch op de volgende wijzen opgebouwd zijn:

- Een tracker is meestal gestructureerd als een fonds. En dan spreekt men van **Exchange Traded Funds** (ETF's). Het zijn open-end fondsen die zo nauwkeurig mogelijk een referentie-index volgen (ook gekend als passieve ETF's). ETF's zijn doorgaans UCITS compliant. Zoals fondsen kunnen ETF's opgericht zijn onder de vorm van een beleggingsvennootschap of van een gemeenschappelijk beleggingsfonds. Voor de algemene kenmerken en risico's van fondsen verwijzen wij naar het hoofdstuk '2.3. Fondsen'.
- Een tracker kan ook aangeboden worden onder de vorm van een schuldvordering. Het betreft doorgaans trackers op grondstoffen (zoals energie, olie en metalen). Men spreekt in het algemeen over **Exchange Traded Notes** (ETN's) of **Exchange Traded Commodities** (ETC's) in het bijzonder. ETC's volgen de prijs van individuele grondstoffen of bredere grondstoffen indexen, zonder die activa te bezitten. Ze worden uitgegeven door banken of gespecialiseerde uitgevers. Wanneer u een ETC koopt, ontvangt u een schuldvordering gelijkaardig aan een obligatie. ETC's worden ondersteund door instellingen met hoge kredietratings, maar zijn niet absoluut vrij van kredietrisico.

In deze bijdrage hebben wij het verder enkel over 'passieve' Exchange Traded Funds. In het algemeen zijn de risico's (zie 2.4.2. hieronder) voor ETF's en ETN's gelijkaardig.

Met een tracker belegt u in een activakorf. U loopt dus minder risico dan wanneer u belegt in individuele financiële instrumenten. Het principe van een tracker staat sterk in tegenstelling tot actief beheerde fondsen, waarbij de beheerder voortdurend de beste aandelen tracht te selecteren met als doel het hoogst mogelijke rendement te behalen. Dit is zeer kosten- en tijdsintensief. Over het algemeen liggen de beheerskosten dan ook een stuk lager bij een tracker dan bij traditionele fondsen.

Met bepaalde trackers kan u de prestaties van de index verveelvoudigen (hefboomwerking) of presteren tegengesteld aan de beweging van de index (inverse tracker), al dan niet met een hefboom. Hier zijn natuurlijk meer risico's aan verbonden.

De koers van een tracker wordt vooral bepaald door de stand van de onderliggende index. Stijgt de index, dan zal ook de waarde van de tracker stijgen. De koers van de tracker hoeft echter niet gelijk te zijn aan de indexstand. Dit komt omdat het opgebouwde dividend en doorgerekende beheerskosten in de koers van de tracker verweven zitten. Daarnaast zijn natuurlijk vooral de koop- en verkooporders op de beurs bepalend voor de koers. Hoe meer er in een bepaalde tracker gehandeld wordt, hoe kleiner de spread tussen de bied- en laatprijzen en hoe dichter de koers bij die van de index zal blijven.

Om hun beleggingsdoelstellingen te verwezenlijken, gaan de tracker-uitgevers over tot de **fysieke** of **synthetische** replicatie van de index in kwestie. **Fysieke replicatie** kan worden bereikt door een volledige replicatie van de onderliggende index (de tracker belegt in alle componenten van de index) of door een proces dat 'optimalisatie' wordt genoemd. Dat wordt gedaan als de onderliggende index bestaat uit een zeer groot aantal componenten, moeilijk te verhandelen effecten bevat of als er meerdere indexen worden gevolgd. In dat geval zal de uitgever enkel beleggen in een korf van componenten die een representatief staal van de index vormen in termen van risico en rendement. Een tracker bevat dan niet exact dezelfde financiële instrumenten als de index die gevolgd wordt.

Een tracker kan ook de rendementen van de onderliggende index **synthetisch** nabootsen. In dat geval gaat de uitgever een of meerdere swap(s)² met een of meerdere tegenpartijen aan. De uitgever gaat akkoord om het rendement van een vooraf bepaalde korf effecten te ruilen voor het rendement van de index. U krijgt dan het rendement uitgekeerd wat de onderliggende index heeft behaald, maar de daadwerkelijke belegging kan dan wel in geheel andere effecten zijn. Dit wordt **synthetische replicatie** genoemd. Deze vorm van replicatie vermindert in het algemeen de kosten en de tracking error (afwijking van de index), maar verhoogt het tegenpartijrisico. Voor markten die niet gemakkelijk toegankelijk zijn, hebben swap structuren een voordeel boven fysieke replicatie.

Een tracker kan de eigen inkomsten uit dividenden of rente verdelen (methode van **distributie**) of deze automatisch herinvesteren (methode van **accumulatie**). Voor een tracker van de accumulatiemethode zal de fondsbeheerder alle ontvangen inkomsten zoals dividenden en interesten herbeleggen. Voor een distributietracker worden de inkomsten uit dividenden en interesten uitgekeerd aan de houders van de tracker en niet herbelegd in de tracker.

De hefboomtrackers zijn ontworpen voor een specifiek doel: de dagelijkse prijsbewegingen van een referentie-index te versterken. Door deze versterking wordt de impact van de marktbevingen verdubbeld of verdrievoudigd (afhankelijk

² Een swap is een overeenkomst tussen twee partijen waarbij een partij een betaling doet op basis van een vastgesteld percentage, hetzij vast of variabel, terwijl de andere partij betalingen doet op basis van het totaalrendement van een onderliggend actief.

van de hefboomfactor). In geval van een ongunstige markt zijn de gevolgen ernstig: de verliezen zullen toenemen en aanzienlijk hoger zijn dan die van de onderliggende benchmark. Om hun doelstellingen te bereiken, houden deze trackers niet alleen de onderliggende aandelen aan. In plaats daarvan maken ze voornamelijk gebruik van derivaten, zoals futures of opties, om de nodige blootstelling te creëren. Om de beoogde hefboomratio te handhaven, moet de fondsbeheerder de posities dagelijks opnieuw in evenwicht brengen. Deze dagelijkse reset is een essentieel kenmerk omdat het ervoor zorgt dat de hefboomwerking ten opzichte van de slotkoers van de index elke dag constant blijft. Door de dagelijkse herziening kunnen deze instrumenten waarde verliezen, zelfs als de index gedurende een lange periode stabiel blijft. Een dergelijke dagelijkse herbalancering is ook van toepassing op ETN Crypto-activa.

De ETN Crypto-activa vormen een schuldinstrument dat blootstelling biedt aan de prestaties van een onderliggend Crypto-actief en worden als complex beschouwd. De emittent van het schuldbewijs speelt de rol van tegenpartij. In geval van wanbetaling van de Emittent kan er een risico van gedeeltelijk of volledig kapitaalverlies ontstaan. Sommige ETN's kunnen een collateralisatiemechanisme omvatten. De ETN Crypto-activa zijn, gezien hun aard als product, kapitaliserend en distribueren geen inkomsten, dividenden of coupons aan de houders van deze schuldinstrumenten.

De prestatie van het ETN Crypto-activa bestaat echter uit:

- De prestatie van de onderliggende waarde.
- Eventueel aandeel in de inkomsten van de emittent uit het bezit van bepaalde crypto-activa (of Staking).

Staking bestaat uit het vastzetten van een bepaalde hoeveelheid crypto-activa in een portefeuille om de transacties van een blockchain op basis van de Proof of Stake (PoS)-consensus of derivaten ervan te ondersteunen. In ruil daarvoor ontvangen de deelnemers (zogenaamde 'stakers') beloningen, meestal in de vorm van nieuwe eenheden van de ingezette crypto-activa.

Ten slotte zijn er beheerskosten verbonden aan de **ETN Crypto-activa**, die een impact kunnen hebben op de netto-prestatie van het product in tegenstelling tot een directe aanhouding van de crypto-activa.

Een investeerder zou de voorkeur kunnen geven aan een **ETN Crypto-activa** in plaats van een directe investering in cryptovaluta om te profiteren van een strikter regelgevend kader en een betere bescherming. Een Cryptotracker voldoet niet aan de verwachtingen van de UCITS-richtlijn. Het belangrijkste gevolg is minder strikte diversificatiebeperkingen, waardoor een minder geconcentreerde blootstelling mogelijk is.

Actieve trackers: terwijl passieve trackers als doel hebben de prestaties van een onderliggend index te repliceren, hebben actieve trackers echter een afwijkend doel. De doelstelling kan zijn om een onderliggende index te verslaan, of om een specifiek beleggingsresultaat te behalen dat passieve trackers niet kunnen behalen. Bijvoorbeeld door de portefeuille aan te passen in tijden van hoge volatiliteit of dalende markten, en zo verschillende posities en wegingen te hebben ten opzichte van een referentie-index. De outperformance is niet gegarandeerd, terwijl de totale kostenratio doorgaans hoger is door het actieve beheer van de tracker.

2.4.2. Risico's

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, hoofdzakelijk afhankelijk van de algemene evolutie van de beurs en de onderliggende beleggingen.
Wisselkoersrisico	Ja, indien de onderliggende beleggingen of de koers van de tracker niet in euro noteren.
Kredietrisico	Ja, vooral bij obligatie-indextrackers.
Liquiditeitsrisico	Ja, afhankelijk van het wisselvolumen van de tracker en de liquiditeit van de onderliggende beleggingen.
Renterisico	Ja, bij obligatie-indextrackers, en onrechtstreeks bij aandelenindextrackers.
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Ja
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Ja
Geografisch risico	Ja, afhankelijk van de trackers
Complexiteitsrisico (MiFID)	Ja, worden als complex beschouwd: 1. Niet-UCITS-trackers. -2 UCITS-trackers met een hefboomeffect. - 3. De ETN's en ETC's; 4. De inverse trackers

SPECIFIEKE RISICO'S VERBONDEN AAN TRACKERS

Afwijking van de index ('tracking error')

Door liquiditeitsgebrek of bijvoorbeeld volatiliteit kan de koers van een tracker afwijken van de gevolgde index.

Tegenpartijrisico

Indien de tracker ook derivaten koopt of overeenkomsten aangaat met andere partijen (swaps), ontstaat tegenpartijrisico. Dit is vooral het geval voor trackers die synthetische replicatie gebruiken. Het tegenpartijrisico is het risico dat een partij haar verbintenissen niet kan nakomen (bijvoorbeeld het onvermogen om de uitgeleende effecten terug te geven). In het geval van UCITS nalevende synthetische trackers, kan het tegenpartijrisico maximaal 10% van de netto-inventariswaarde van het fonds zijn.

Afwikkelingsrisico

Een tracker is enkel rendabel voor een fondsbeheerder als hij een bepaalde schaal bereikt. Als de activa onder beheer (AUM) dalen en te laag blijven, overtreffen de operationele kosten voor de fondsbeheerder de inkomsten uit beheerkosten. In een dergelijk geval stopt de beheerder de tracker en worden de beleggers gedwongen om hun positie te verlaten en worden hun deelbewijzen terugbetaald tegen de netto-inventariswaarde (NIW) van dat moment. Dit kan een ongunstige waarde zijn voor de belegger.

Liquiditeitsrisico

In normale marktomstandigheden en voor trackers van voldoende omvang (activa onder beheer) is de liquiditeit die de marktmakers bieden voldoende voor particuliere beleggers. Het kan gebeuren dat marktmakers zich terugtrekken uit het orderboek, of dat het bied-laatverschil toeneemt, bijvoorbeeld in tijden van grote volatiliteit. Dit maakt het voor de belegger moeilijk of onmogelijk om tegen een billijke prijs uit te stappen.

SPECIFIEKE RISICO'S VERBONDEN AAN ETN'S

Kredietrisico et Tegenpartijrisico

Aangezien ETN's schuldinstrumenten zijn bestaat het risico dat de uitgever als tegenpartij zijn verplichtingen niet nakomt. Voor ETN's met crypto-activa is dit risico vooral groter wanneer ze synthetisch zijn gerepliceerd.

Daarom is het belangrijk om de kredietrating van de uitgevende instelling na te gaan. Uitgevers bieden meer en meer ETN's gepand aan, wat het tegenpartijrisico vermindert.

Liquiditeitsrisico

Bepaalde ETN's kennen kleinere trading volumes en kunnen daardoor minder liquide zijn dan ETF's.

Risico verbonden aan een enkele onderliggende waarde

Wanneer een product wordt blootgesteld aan de prestatie van slechts één onderliggende waarde, bestaat er een concentratierisico door het gebrek aan diversificatie. In het geval van een product dat blootgesteld is aan een onderliggend crypto-actief (voor ETN Crypto-activa) kan dit leiden tot een verhoogde volatiliteit van het product.

SPECIFIEKE RISICO'S VERBONDEN AAN ETC'S

Risico verbonden aan het gebruik van termijncontracten

Sommige ETC's zijn fysiek gedekt door bijvoorbeeld goud of zilver. ETC's op basis van moeilijk of duur op te slaan grondstoffen – zoals energie of landbouwproducten – vertrouwen echter op termijncontracten. Aangezien futures instrumenten zijn met een vaste einddatum, moeten futures worden verlengd tot de volgende periode. De belegger kan aanzienlijk worden beïnvloed door een negatief verlengingsrendement: dit gebeurt wanneer de fondsbeheerder gedwongen is om een nieuw termijncontract aan te kopen dat duurder is dan het contract dat afloopt (een marktvoorwaarde die bekend staat als Contango). Dit kan een enorme impact hebben op het rendement van de belegger, soms zelfs hoger dan de prijsbeweging van de onderliggende grondstof zelf. In een gunstiger scenario zou het nieuwe vervangingstermijncontract goedkoper kunnen zijn dan het contract dat afloopt (marktvoorwaarde gekend onder de naam Backwardation). Een dergelijk positief rendement heeft een positieve invloed op het rendement van de belegger.

Kredietrisico et Tegenpartijrisico

ETC's die niet fysiek gedekt zijn, maar futures of swaps gebruiken, zijn bijna altijd schuldinstrumenten, wat een tegenpartijrisico met zich meebrengt.

Liquidatierisico en liquiditeitsrisico

Een aanzienlijk aantal ETC's hebben een relatief kleine omvang (activa onder beheer). Dit leidt tot een verhoogd liquidatierisico en mogelijk een verhoogd liquiditeitsrisico.

HYPOTHETISCHE SCENARIO'S

In dit deel worden enkele hypothetische scenario's beschreven van positieve/negatieve realisaties voor een belegger

die deelbewijzen in een tracker bezit. Die scenario's zijn louter fictief om de werking van de belegging te illustreren. Ze zullen niet noodzakelijkerwijs uitkomen voor de beleggingen die de belegger beslist te doen.

- Positief scenario 1

De belegger koopt een deelbewijs van een tracker die de prestatie van de BEL20 volgt met als doel de belegging gedurende vijf jaar aan te houden.

In die periode doen de Belgische aandelen het goed en is de referentie-index met 50% gestegen.

Op de verkoopdatum verkoopt de belegger zijn deelbewijs met een meerwaarde.

- Negatief scenario 1

De belegger koopt een deelbewijs van een tracker die de prestatie van de BEL20 volgt met als doel de belegging gedurende vijf jaar aan te houden. In die periode doet zich een financiële crisis voor en verliest de BEL20 een derde van zijn waarde.

Op de verkoopdatum verkoopt de belegger zijn deelbewijs met een minderwaarde.

- Negatief scenario 2

De belegger kocht deelbewijzen van een tracker die de prestatie volgt van een specifieke thematische index die in het verleden populair was. Gedurende de beleggingsperiode van 5 jaar wordt dit thema zeer onpopulair en neemt de omvang van het fonds aanzienlijk af. De fondsbeheerder kan de kosten niet meer dekken en beslist om de tracker stop te zetten. Alle houders van deelbewijzen van deze tracker worden terugbetaald tegen de marktwaarde van hun deelbewijzen op dat moment. Deze waarde kan aanzienlijk lager zijn dan de oorspronkelijke aankoopprijs.

- Negatief scenario 3

De belegger koopt een deelbewijs van een tracker die de prestatie van een vat Brent-olie volgt met een hefboomeffect x3. In de dagen na de transactie kondigt de OPEC aan dat ze haar productie voor het jaar verdubbelt. Het vat Brent-olie verliest meer dan 2/3 van zijn waarde en de tracker wordt door de beherende vennootschap vereffend.

De belegger verliest zijn volledige belegging.

2.5. Obligaties

2.5.1. Algemeen

Een obligatie (**bond**) is een verhandelbaar effect dat een schuldbekentenis vertegenwoordigt uitgegeven door overheden (**government bonds**), supranationale instellingen (**supranational bonds**) of bedrijven (**corporate bonds**). Als obligatiehouder bezit u een bewijs van deelneming in een lening op lange termijn (> 1 jaar) waarvoor u meestal een periodieke interest (coupon) ontvangt.

Een obligatie wordt steeds uitgegeven op de primaire markt. Dit is de markt waar nieuwe schuldtitels uitgegeven worden. Men kan slechts intekenen op een nieuwe obligatie-uitgifte tijdens de inschrijvingsperiode.

De uitgifteprijs kan aan pari zijn (100%), hoger of lager om het rendement af te stemmen op de marktvoorwaarden. Als men een obligatie wil aankopen na deze periode, is men verplicht zich te wenden tot de secundaire markt, waar deze schuldtitels vrij verhandeld worden. De liquiditeit hangt onder meer af van de grootte van de uitgifte en van de uitgever. De prijs van de transacties hangt af van de ontwikkeling van de rentevoeten (de prijs ligt in principe onder de uitgifteprijs als de rentevoeten sinds de uitgifte zijn gestegen, en erboven in het tegengestelde geval) en de evolutie van solvabiliteit van de uitgever sinds het moment van de uitgifte.

Op de eindvervaldag wordt de obligatie terugbetaald tegen de vooraf vastgestelde prijs, meestal aan pari (100% van de nominale waarde). Bepaalde obligaties kunnen vervroegd terugbetaald worden, gewoonlijk op initiatief van de emittent.

Op basis van de kenmerken van de obligatie maakt Keytrade Bank een onderscheid tussen niet-complexe obligaties (zie 2.5.2) en complexe obligaties (zie 2.5.3).

2.5.2. Gewone (niet-complexe) obligaties

De volgende obligaties worden als niet-complex beschouwd: staatsobligaties (staatsbons, OLO's), supranationale obligaties, binnenlandse bedrijfsobligaties in euro, euro-obligaties met vaste rente en terugbetalingsprijs.

Staatsobligaties worden uitgegeven door de overheid en dienen ter financiering van hun schulden of plannen. Ze hebben verschillende looptijden en bieden een vaste rente. In België zijn de staatsbons en lineaire obligaties (OLO's) de bekendste vormen. Als niet-professionele belegger kan u staatsbons zowel op de primaire (bij de uitgifte) als op de secundaire markt verwerven. OLO's zijn daarentegen voorbehouden aan institutionele beleggers. Bijgevolg kunnen niet-professionele beleggers niet inschrijven op de primaire markt. Op de secundaire markt kan iedereen evenwel OLO's verwerven en verhandelen.

Staatsobligaties worden gewaarborgd door de overheid. Het kredietrisico van obligaties uitgegeven door OESO-

lidstaten³ is over het algemeen zeer laag (zie kredietrating van deze landen). Op de secundaire markt zijn de staatsobligaties vrij liquide.

Supranationale obligaties worden uitgegeven door internationale instellingen zoals de Europese Investeringsbank en de Wereldbank. Ze zijn qua risico vergelijkbaar met de veiligste staatsobligaties.

Binnenlandse bedrijfsobligaties in euro zijn vastrentende obligaties uitgegeven door privéondernemingen. De kwaliteit van de emittent wordt bepaald door de rating die hem wordt toegekend door gespecialiseerde ratingbureaus. Deze bureaus gebruiken hiervoor een schaal die loopt van AAA (uitstekende kwaliteit) tot C (zeer lage kwaliteit)⁴.

Bedrijfsobligaties kunnen **achtergesteld** zijn. Dit betekent dat zij in rangorde van schuldeisers pas worden terugbetaald na de gewone schulden en obligaties en net vóór de aandeelhouders.

Ze hebben meestal een iets hoger rendement dan overheidsobligaties omdat ze een hoger risico inhouden.

Euro-obligaties of eurobonds zijn obligaties die vaak in meerdere Europese landen tegelijk worden uitgegeven.

De emittenten zijn vaak grote internationale instellingen, bedrijven of soms publieke overheden. Het voorvoegsel 'euro' duidt enkel op de plaats van uitgifte van de obligaties (nl. Europa) en niet op de nationaliteit van de emittent of de munteenheid van de uitgifte. Een eurobond kan dus perfect worden uitgegeven door een Japans bedrijf in Amerikaanse Dollar.

Euro-obligaties kunnen **achtergesteld** zijn. Dit betekent dat zij in rangorde van schuldeisers pas worden terugbetaald na de gewone schulden en obligaties en net vóór de aandeelhouders.

Er bestaan verschillende categorieën van euro-obligaties. Onder de gewone (niet-complexe) obligaties worden die met vaste rente en met **nulcoupon** (zerobonds) begrepen. Euro-obligaties met nulcoupon keren geen jaarlijkse rente uit maar kapitaliseren de rente tot op de vervaldag. De uitgifteprijs komt overeen met de nominale waarde, geactualiseerd volgens de uitgiftedatum en de vastgestelde rente.

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, bij verkoop vóór vervaldag en bij verslechtering van de financiële situatie van de emittent.
Wisselkoersrisico	Ja, indien de obligatie niet in euro is uitgedrukt.
Kredietrisico	Ja, afhankelijk van de kwaliteit van de emittent (rating). Achtergestelde leningen houden een groter risico in.
Liquiditeitsrisico	Ja, afhankelijk van de grootte van de uitgifte, het transactievolume, het type emittent en de munt.
Renterisico	Ja, afhankelijk van de resterende looptijd. Hoe langer de resterende looptijd, hoe groter het risico op een rentestijging en een daling van de koers van de obligatie.
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Ja
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Ja
Geografisch risico	Ja
Complexiteitsrisico (MiFID)	Nee

SPECIFIEKE RISICO'S

Insolventierisico

De uitgevende instelling kan tijdelijk of definitief insolvent zijn en niet in staat rente te betalen of de lening af te lossen. Bijvoorbeeld door een algemene neergaande ontwikkeling van de economie of politieke ontwikkelingen. Als obligaties beursgenoteerd zijn, kan dit ook negatieve gevolgen hebben voor hun koersontwikkeling.

Dit risico is zo goed als onbestaand voor overheidsobligaties van OESO-landen (staatswaarborg), voor obligaties uitgegeven door supranationale instellingen en doorgaans voor uitgiften waarvoor de emittent een kwaliteitsrating kreeg (minstens investment grade, hetzij een kredietrating van minstens BBB). In geval van non-investment grade obligaties stijgt het risico van insolventie van de schuldenaar en dus het risico van niet-betaling.

Risico van vervroegde terugbetaling

In bepaalde gevallen kan de emittent overgaan tot vervroegde aflossing van de lening, met name bij een daling

³- OESO staat voor Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling. De organisatie verenigt een dertigtal ontwikkelde landen.

⁴- Obligaties met ratings 'AAA' en 'AA' (hoge kredietwaardigheid), 'A' en 'BBB' (middelmatige kredietwaardigheid) worden beschouwd als 'investment grade bonds'. Obligaties met lagere kredietratings ('BB', 'B', 'CCC', etc.) worden beschouwd als obligaties met lage kredietwaardigheid, ook wel 'junk bonds' genoemd

van de marktrente. Dit kan ongunstig uitpakken voor het rendement.

HYPOTHETISCHE SCENARIO'S

In dit deel worden enkele hypothetische scenario's beschreven van positieve/negatieve realisaties voor een belegger die een gewone obligatie bezit. Die scenario's zijn louter fictief om de werking van de belegging te illustreren. Ze zullen niet noodzakelijkerwijs uitkomen voor de beleggingen die de belegger beslist te doen.

- Positief scenario 1

De belegger koopt op 31 december 2020 een obligatie van de Belgische staat die een jaarlijkse coupon van 1% uitbetaalt en die een terugbetalingsvervaldag heeft op 31 december 2025. De belegger houdt de obligatie bij tot de vervaldag.

Tijdens de bezitsperiode ontvangt de obligatiehouder de coupons die verschuldigd zijn en op de vervaldag wordt het nominale bedrag van de obligatie terugbetaald.

De belegger behield zijn kapitaal en kreeg een coupon van 1% gedurende de vijf jaar dat hij de obligatie aanhield.

- Negatief scenario 1

De belegger koopt op 31 december 2020 een obligatie van een Belgische onderneming die een jaarlijkse coupon van 3% uitbetaalt en met een vervaldatum voor terugbetaling op 31 december 2025. De belegger houdt de obligatie bij tot de vervaldag.

Op 31 december 2022 blijft de emittent van de obligatie in gebreke en kan hij de coupon niet betalen. Na de vereffening van de onderneming krijgt de belegger 50% van de waarde van zijn belegging terug.

- Negatief scenario 2

De belegger koopt op 31 december 2020 een obligatie van een Belgische onderneming die een jaarlijkse coupon van 3% uitbetaalt en met een vervaldatum voor terugbetaling op 31 december 2025. De belegger wenst de obligatie te behouden tot de vervaldag.

Op 31 december 2022 verloor de obligatie 20% van de waarde door slechte resultaten en een verslechtering van de financiële gezondheid van de onderneming. De belegger die vreest dat de onderneming in gebreke zal blijven, beslist om zijn obligatie tegen de marktprijs door te verkopen. Aangezien de verkoopprijs lager is dan de aankoopprijs, noteert de belegger een minderwaarde op zijn belegging.

2.5.3. Complexe obligaties

Keytrade Bank beschouwt de volgende obligaties als complex (MiFID): converteerbare obligaties, reverse convertibles, euro-obligaties met variabele rente, perpetuele obligaties en obligaties met andere specifieke kenmerken. Keytrade Bank biedt momenteel geen complexe obligaties aan op zijn TransactieSite en mobiele app.

Converteerbare obligaties zijn bedrijfsobligaties die u op elk moment kunt omruilen voor een vooraf bepaald aantal aandelen in de betrokken onderneming. Voor deze mogelijkheid levert u wel rente in. Afhankelijk van de evolutie van de prijs van de onderliggende waarde kan deze omzetting zich vertalen in een hoger totaalrendement voor de belegger dan het louter aanhouden van de obligatie tot de vervaldag, zonder omzetting.

Reverse convertibles verschillen van de gewone converteerbare obligaties doordat juist de uitgevende (financiële) instelling over de omzetting in aandelen kan beslissen. In ruil voor dat recht krijgt u als obligatiehouder weer een hogere rentevergoeding.

Euro-obligaties met variabele rente (FRN – floating rate note) zijn obligaties waarvan de rente regelmatig wordt vastgesteld voor de volgende periode (bijvoorbeeld om de zes maanden voor de daaropvolgende periode van zes maanden). Dit gebeurt aan de hand van een referentierentevoet op de internationale geldmarkt plus een vaste opslag (zie 2.5.1. voor algemene omschrijving van euro-obligaties).

Perpetuele obligaties zijn obligaties met een eeuwigdurende looptijd, vaste coupons, zonder terugbetaling van de hoofdsom. Obligaties met een put- of calloptie bieden de belegger de mogelijkheid om de obligatie te verkopen/kopen op de vervaldag van de obligatie.

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, Voor converteerbare obligaties en de reverse convertibles : met name bij verkoop vóór vervaldag en na conversie. Voor perpetuele obligaties : de koers is gevoelig voor de gunstige of ongunstige evolutie van de obligatiemarkt wegens de lange looptijd.
Wisselkoersrisico	Ja, indien de obligatie niet in euro is uitgedrukt.
Kredietrisico	Ja, afhankelijk van de kwaliteit van de emittent.

Liquiditeitsrisico	Ja, complexe obligaties zijn in principe moeilijker verhandelbaar.
Renterisico	Ja, Het renterisico is bij converteerbare obligaties beperkt door de lagere coupon. Het risico is daarentegen hoog bij reverse convertibles, obligaties met variabele rente en perpetuele obligaties .
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Ja
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Ja
Geografisch risico	Ja
Complexiteitsrisico(MiFID)	Obligaties worden als complex beschouwd als ze niet als 'plain vanilla' worden beschouwd, dus een obligatie met een vaste couponbetaling op een vaste vervaldag en een vooraf bepaalde looptijd.

SPECIFIEKE RISICO'S

Kredietrisico

- Converteerbare obligaties hebben net als reguliere obligaties een kredietrisico. Daarbij komt dat converteerbare obligaties dikwijls achtergesteld zijn op reguliere obligaties waardoor dit risico bij converteerbare obligaties groter is.
- Reverse convertibles worden doorgaans uitgegeven door (financiële) ondernemingen. Als houder van de reverse convertible heeft u daarmee een kredietrisico op deze (financiële) onderneming. Omdat reverse convertibles vaak achtergesteld zijn op reguliere obligaties, is het kredietrisico bij reverse convertibles groter.

Koersrisico onderliggende waarde

- Converteerbare obligaties: als de koers van de onderliggende waarde (de onderneming) niet hoger is dan de prijs die u volgens de voorwaarden van de converteerbare obligatie moet betalen voor nieuwe stukken, bent u niet verplicht om de nieuw uit te geven aandelen aan te schaffen en ontvangt u in de regel de hoofdsom van de obligatie terug.
- Over het algemeen maakt de uitgevende (financiële) onderneming van een reverse convertible gebruik van haar recht tot omwisseling als de koers (fors) lager staat dan de prijs die u bij uitoefening aan de onderneming moest betalen. Theoretisch kan de onderliggende waarde op dat moment zelfs vrijwel niets meer waard zijn op de beurs. Dit risico zit overigens in de koers van de reverse convertible verwerkt. Indien u een groot verlies maakt op de onderliggende waarde zal de reverse convertible daarom fors onder de nominale waarde worden verhandeld.

Risico's van specifieke converteerbare obligaties / reverse convertibles

Lees voor u een converteerbare obligatie of reverse exchangeable aanschaf eerst het prospectus en vraag extra informatie aan bij de uitgevende instelling. In het prospectus worden alle specifieke productkenmerken en risico's beschreven.

Risico van vervroegde aflossing – herbeleggingsrisico

Obligaties met variabele rente of perpetuele obligaties kunnen voorzien zijn van een calloptie. Dit laat de uitgevende instelling toe om over te gaan tot vervroegde terugbetaling van de obligatie als hij de mogelijkheid ziet om zich tegen een betere prijs te financieren. Bijvoorbeeld bij het dalen van de marktrente. Dit kan ongunstig uitpakken voor het rendement omdat de obligatiehouder verplicht zal zijn om te herbeleggen aan minder gunstige marktvoorwaarden.

2.6. Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide financiële instrumenten of derivaten zijn financiële producten waarvan de waarde afhankelijk is van de waarde van andere producten zoals bijvoorbeeld een index, aandelen, goud of valuta. Voor ervaren beleggers kunnen derivaten interessant zijn vanwege het hefboomeffect: een koersstijging of -daling van de onderliggende waarde zorgt voor een nog veel grotere waardevermeerdering of vermindering van het derivaat. Verder kunt u derivaten gebruiken om risico's te beperken en zo uw portefeuille te beschermen. Bekende derivaten zijn opties, warrants en Turbos.

De afgeleide financiële instrumenten worden beschouwd als complex (MiFID).

Keytrade Bank maakt een onderscheid tussen derivaten met, in beginsel, mogelijkheid tot verlies beperkt tot het geïnvesteerd kapitaal (zie 2.6.1.) en derivaten met mogelijkheid tot verlies van meer dan het geïnvesteerd kapitaal (zie 2.6.2.).

2.6.1. Afgeleide financiële instrumenten met mogelijkheid tot verlies beperkt tot het geïnvesteerd kapitaal

2.6.1.1. OPTIES « LONG »

Een long optie is een beursgenoteerd financieel instrument dat u als koper (of houder) van een optiecontract het recht geeft om een onderliggende waarde (zoals een aandeel, obligatie, valuta, beursindex enz.) te kopen (calloptie) of te verkopen (putoptie) gedurende een bepaalde periode of op een bepaald ogenblik tegen een vooraf vastgestelde prijs (uitoefenprijs – strike).

Voor het verkrijgen van dat recht – of het nu om een call- of een putoptie gaat - betaalt u een premie.

Tegenover elke koper van een optie staat een verkoper, de zogenaamde schrijver. Deze ontvangt de premie van de koper.

Als schrijver heeft u de plicht (en dus niet, zoals de koper, het recht) om de onderliggende waarde te kopen (bij een putoptie) of te verkopen (bij een calloptie).

Voor het schrijven van opties zie 2.6.2.1. Opties short.

Bij Keytrade Bank kunt u geen long opties uitoefenen. Ofwel verkoopt u het optiecontract voor de vervaldag, ofwel wordt het contract automatisch uitgeoefend op de vervaldag indien de optie 'in the money'⁵ is, ofwel verloopt het contract zonder waarde en is het verlies beperkt tot het bedrag van de betaalde premie. Voor meer details verwijzen wij naar de betreffende transactieregels op www.keytradebank.be.

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, een long optie kan haar volledige waarde verliezen afhankelijk van de onderliggende waarde die kan evolueren naargelang van gunstige of ongunstige marktomstandigheden.
Wisselkoersrisico	Ja, indien niet in euro genoteerd.
Kredietrisico	Geen, voor transacties op een gereglementeerde markt of equivalent aan een gereglementeerde markt.
Liquiditeitsrisico	Ja, wegens de vaak kleine volumes verhandeld op de secundaire markt.
Renterisico	Ja, afhankelijk van de looptijd en structuur van de optie.
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Beperkt
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Beperkt
Geografisch risico	Ja
Complexiteitsrisico(MiFID)	Ja

SPECIFIEKE RISICO'S

Hefboomrisico

Door de hefboom kan de handel in opties veel risicovoller zijn dan het direct beleggen in de onderliggende waarde.

Tegenpartijrisico

Omdat de tegenpartij niet gekend is, bestaat steeds het risico dat de tegenpartij haar verplichtingen niet nakomt. Als koper van een call- of putoptie loopt u het risico het geïnvesteerde bedrag – de betaalde premie – geheel of gedeeltelijk te verliezen. Uw maximale verlies bedraagt de optiepremie plus de transactiekosten. Behalve in geval van automatische uitoefening op de vervaldag, dan kunnen de verliezen groter zijn dan het bedrag van de premie.

HYPOTHETISCHE SCENARIO'S

In dit deel worden enkele hypothetische scenario's van positieve/negatieve realisaties voor een belegger met een 'long' optie beschreven. Die scenario's zijn louter fictief om de werking van de belegging te illustreren. Ze zullen niet noodzakelijkerwijs uitkomen voor de beleggingen die de belegger beslist te doen.

• Positief scenario 1

Op 31 december 2020 koopt de belegger een calloptie met een premie van 10 euro; de optie geeft recht op de aankoop van een aandeel van de onderneming AB InBev. Tegen de prijs van 70 euro op de vervaldag (31 december 2022). De belegger beslist om de optie te behouden tot de einddatum.

⁵- Als de uitoefenprijs lager ligt dan de koers van de onderliggende waarde in het geval van een call (hoger dan de koers van de onderliggende waarde in het geval van een put).

Op 31 december 2022 noteert het aandeel AB InBev aan 90 euro, de belegger had de optie auto-sell geannuleerd en heeft de positie niet gesloten; Keytrade Bank oefent haar optie uit en de cliënt verkoopt het aandeel onmiddellijk weer op de markt voor een meerwaarde van 20 euro (exclusief premie). Met inbegrip van de prijs die de belegger heeft betaald voor de aankoop van de optie, bedraagt de meerwaarde 10 euro.

• Negatief scenario 1

Op 31 december 2020 koopt de belegger een calloptie met een premie van 10 euro; de optie geeft recht op de aankoop van een aandeel van de onderneming AB InBev. Tegen de prijs van 70 euro op de vervaldag (31 december 2022). De belegger beslist om de optie te behouden tot de einddatum.

Op 31 december 2022 noteert het aandeel AB InBev tegen 60 euro, de optie vervalt zonder waarde en de belegger heeft de premie van 10 euro verloren.

2.6.1.2. WARRANTS

Een warrant is een financieel instrument dat bepaalde kenmerken deelt met opties (zie punt 2.61.1.1). Hij geeft het recht om een onderliggende waarde gedurende een bepaalde periode aan te kopen (warrant call) of te verkopen (warrant put) tegen een vaste prijs (uitoefenprijs of strike).

Een dergelijke onderliggende waarde kan een aandeel, een index, een valuta of een grondstof zijn.

Hoewel de meeste warrants die u op de markt vindt gedekte warrants zijn, bestaan er ook niet-gedekte warrants.

Een niet-gedekte warrant wordt uitgegeven door een beursgenoteerde vennootschap en biedt de houder van de warrant de mogelijkheid om gedurende een bepaalde periode extra aandelen te kopen tegen een vaste prijs. Een niet-gedekte warrant vervalt zonder waarde als de belegger geen actie onderneemt om de warrant uit te oefenen.

Anderzijds wordt een gedekte warrant uitgegeven door een financiële instelling en is de uitoefening enkel mogelijk op de vervaldag (Europese stijl). Een dergelijke uitoefening van een gedekt warrant bij vervaldatum is automatisch, altijd in contanten geregeld en laat dus niet toe om de onderliggende waarde te verkrijgen.

Een warrant, al dan niet gedekt, wordt beschouwd als 'in the money' als de uitoefenprijs lager is dan de prijs van de onderliggende waarde in het geval van een warrant call. Een putwarrant is 'in the money' wanneer de prijs van de onderliggende waarde lager is dan de uitoefenprijs.

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, de warrant kan zijn volledige waarde verliezen afhankelijk van de onderliggende waarde die kan evolueren al naargelang de gunstige of ongunstige marktomstandigheden.
Wisselkoersrisico	Ja, indien niet in euro genoteerd.
Kredietrisico	Geen, voor transacties op een gereguleerde markt (of equivalent). Bij OTC-transacties hangt het risico af van de kredietwaardigheid van de tegenpartij.
Liquiditeitsrisico	Ja, wegens de vaak kleine volumes verhandeld op de secundaire markt.
Renterisico	Ja, afhankelijk van de looptijd en de structuur van de warrant.
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Beperkt
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	beperkt
Geografisch risico	Ja
Complexiteitsrisico (MiFID)	Ja

SPECIFIEKE RISICO'S

Hefboomrisico

Door de hefboom kan de handel in warrants veel risicovoller zijn dan het direct beleggen in de onderliggende waarde. De specifieke risico's van warrants zijn vergelijkbaar met die van het kopen van opties. Dat wil zeggen dat u het geïnvesteerde bedrag (inclusief transactiekosten) volledig kunt verliezen.

Risico's van specifieke warrants

Omdat warrants in zoveel verschillende vormen bestaan, moet u altijd goed het prospectus bestuderen en u verdiepen in de voorwaarden van het product (bijvoorbeeld m.b.t. de aflooptdatum en de laatste verhandelingsdatum) en de productrisico's. Vraag ook extra informatie aan bij de uitgevende instelling.

HYPOTHETISCHE SCENARIO'S

Zie opties, dezelfde mechanismen zijn van toepassing, maar voor warrants is er geen levering van effecten. Warrants worden steeds in cash afgewikkeld.

2.6.1.3. **TURBOS®**

Turbos zijn merknamen voor speculatieve beursgenoteerde beleggingsproducten die elk als doel hebben snel te kunnen profiteren van de ontwikkelingen op de beurs.

Met **Turbos** kunt u dankzij de hefboomwerking versneld profiteren van stijgingen (bv. Turbo long) of dalingen (bv. Turbo short) van onderliggende waarden, zoals indexen, aandelen, grondstoffen, valuta's en obligaties. Slechts een fractie van de onderliggende waarde is inbegrepen in de prijs van deze producten: de rest wordt gefinancierd door de emittent (dit deel wordt het 'financieringsniveau' genoemd). De verschillen tussen deze producten zijn zo minimaal dat wij ons beperken tot de Turbo.

In tegenstelling tot de opties (zie punt 2.6.1.1.) hebben Turbos over het algemeen geen vervaldatum, maar een 'stoplossniveau'⁶.

Als de onderliggende waarde dat niveau bereikt of overschrijdt, wordt de Turbo automatisch afgewikkeld en wordt de eventuele restwaarde aan de houder uitbetaald. Het stoplossniveau is een mechanisme dat garandeert dat u nooit meer kunt verliezen dan het belegde bedrag. Een Turbo long wordt beëindigd als de onderliggende waarde onder het stoplossniveau zakt. Een Turbo short wordt beëindigd als de onderliggende waarde boven het stoplossniveau stijgt.

• Voorbeeld 1:

Hefboomeffect Onderliggende waarde = € 100; financieringsniveau = € 75;

uw inbreng in de waarde van de Turbo is in dat geval gelijk aan € 25. De hefboom van de Turbo is 4; namelijk $100 / (100 - 75) = 4$.

Stel dat de onderliggende waarde stijgt met € 10 (stijging van 10%) tot € 110. De waarde van de Turbo bedraagt in dat geval € 35 (namelijk het verschil tussen koers onderliggende waarde en het financieringsniveau). Dit betekent dus dat de waarde van de Turbo 40% gestegen is (namelijk eigen inbreng van € 25 is nu € 35 waard).

Deze hefboom werkt in twee richtingen. Bij een koersdaling van de onderliggende waarde met bv. € 10 naar € 90 (daling van 10%) zal de waarde van de Turbo ook dalen: € 90 - € 75 = € 15 (koers onderliggende - financieringsniveau). De waarde van de Turbo is in dit geval gedaald van € 25 naar € 15 of een daling van 40%. De Turbo is dus in waarde vier keer sneller gedaald dan de koers van de onderliggende waarde.

• Voorbeeld 2: Restwaarde

Onderliggende waarde = €100; financieringsniveau = € 75.

Stel dat het stoplossniveau € 90 bedraagt. Indien de onderliggende waarde daalt van € 100 tot € 90 wordt het stoplossniveau bereikt en wordt de Turbo uitgestopt. Als de afwikkelingskoers € 89,5 bedraagt, dan is de Turbo nog € 14 waard (€ 89 - € 75). De restwaarde die wordt uitbetaald is € 14. Als de afwikkelingskoers gelijk is of lager ligt dan het financieringsniveau is de restwaarde € 0 en krijgt u geen restwaarde uitbetaald.

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, afhankelijk van de onderliggende activa die kunnen evolueren naargelang de gunstige of ongunstige marktomstandigheden.
Wisselkoersrisico	Ja, indien de onderliggende waarde niet in euro genoteerd is.
Kredietrisico	Beperkt
Liquiditeitsrisico	Ja
Renterisico	Ja, afhankelijk van de structuur van de Turbo.
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Beperkt
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Beperkt
Geografisch risico	Ja
Complexiteitsrisico (MiFID)	Ja

⁶- Er bestaan ook 'closed-end' Turbos met een vaste vervaldatum. Die hebben een veel grotere hefboomwerking.

SPECIFIEKE RISICO'S DES TURBOS

Afwikkelingsrisico

Door de hefboom heeft een belegging in Turbos enz. aanzienlijk meer risico dan een directe belegging in de onderliggende waarde. Als de koers van de onderliggende waarde het stoplossniveau raakt of overschrijdt, wordt de Turbo automatisch afgewikkeld. De restwaarde wordt dan aan u terugbetaald. Deze waarde kan echter nihil zijn, wat betekent dat u dan uw volledige inleg verliest.

Risico's van specifieke Turbos enz.

Omdat Turbos er in zoveel verschillende vormen zijn, moet u altijd goed het prospectus bestuderen en u verdiepen in de voorwaarden van het product en de productrisico's. Vraag ook extra informatie aan bij de uitgevende instelling.

HYPOTHETISCHE SCENARIO'S

Zie bovenstaande voorbeelden.

2.6.1.4. GESTRUCTUREERDE PRODUCTEN

Met gestructureerd product wordt een financieel instrument bedoeld dat uit een of meer financiële instrumenten bestaat en waarvan de terugbetaling of het rendement, volgens een vastgestelde formule, afhangt van de evolutie van een of meer onderliggende waarden. Met gestructureerd product worden bij Keytrade Bank eveneens de volgende financiële instrumenten bedoeld: de Leverage & Short-certificaten, de Bonus- en Capped Bonus-certificaten, de Capped- en de Floored-certificaten, en de Factors.

De onderliggende waarden kunnen uitsluitend bestaan uit traditionele financiële instrumenten zoals aandelen, beursindices, valuta, grondstoffen of uit een combinatie van conventionele financiële instrumenten en derivaten (bijvoorbeeld opties). Gestructureerde producten hebben een bepaalde looptijd, en garanderen wel of geen minimaal eindkapitaal (bijvoorbeeld 90% of 100% van de inleg).

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, met name bij verkoop vóór de eindvervaldag en afhankelijk van de onderliggende waarden die kunnen evolueren naargelang de gunstige of ongunstige marktomstandigheden.
Wisselkoersrisico	Ja, indien niet in euro genoteerd.
Kredietrisico	Ja, afhankelijk van de kwaliteit van de emittent.
Liquiditeitsrisico	Ja, aangezien vaak geen secundaire markt wordt georganiseerd om deze producten te verhandelen.
Renterisico	Ja, afhankelijk van de samenstelling van de structuur (groter bij structuren met vaste rentevoet).
Herbeleggingsrisico	Ja
Fiscaal risico	Ja
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Ja
Geografisch risico	Ja
Complexiteitsrisico (MiFID)	Ja

SPECIFIEKE RISICO'S

Risico van vervroegde terugbetaling

In bepaalde gevallen kan de uitgevende instelling overgaan tot vervroegde aflossing van het product. Bijvoorbeeld bij het dalen van de marktrente.

Dit kan ongunstig uitpakken voor het rendement.

Insolventierisico

De uitgevende instelling of de garantiegiver van een gestructureerd product kan tijdelijk of definitief insolvent zijn. Dat is ook mogelijk bij een garantieproduct. Het risico bestaat er in dat het belegde kapitaal niet of slechts gedeeltelijk wordt terugbetaald.

Risico's van specifieke gestructureerde producten

Omdat gestructureerde producten er in zoveel verschillende vormen zijn, moet u altijd goed het prospectus bestuderen en u verdiepen in de voorwaarden van het product en de productrisico's. Vraag ook extra informatie aan bij de uitgevende instelling.

2.6.2. Afgeleide financiële instrumenten met mogelijkheid tot verlies van meer dan het geïnvesteerd kapitaal

2.6.2.1 'SHORT' OPTIES

Een short optie is een beursgenoteerd financieel instrument dat u als verkoper (of schrijver) van een optiecontract verplicht om een onderliggende waarde (zoals een aandeel, obligatie, valuta, beursindex enz.) te leveren (calloptie) of te kopen (putoptie) tijdens een bepaalde periode of op een bepaald ogenblik tegen een vooraf vastgestelde prijs (uitoefenprijs – strike).

Tegenover elke schrijver van een optie staat een koper, de zogenaamde houder. Deze betaalt een premie aan de schrijver. Als houder heeft u het recht (en dus niet, zoals de schrijver, de plicht) om de onderliggende waarde te verkopen (bij een putoptie) of te kopen (bij een calloptie). Voor het aankopen van opties zie 2.6.1.1. 'LONG' OPTIES.

Als schrijver kunt u op elk ogenblik worden aangewezen om de onderliggende waarde te leveren of te kopen. U wordt in principe ook aangewezen door de tegenpartij indien de optie die u hebt geschreven 'in the money'⁷ is op vervalddag. De verplichting vervalt indien de tegenpartij zijn recht niet uitoefent. U kan een eventuele toewijzing en de hiermee gepaard gaande kosten vermijden door uw short positie te sluiten door de short optie terug te kopen (aankoop closing). U moet er wel rekening mee houden dat u op de dag van de 'aankoop closing' nog aangewezen kan worden door de tegenpartij. Voor meer details verwijzen wij naar de betreffende transactieregels op www.keytradebank.be.

ALGEMENE RISICO'S

Koersrisico	Ja, bij een geschreven putoptie is het maximale risico de uitoefenprijs van de optie. Bij een geschreven calloptie is het risico hierbij in principe onbegrensd.
Wisselkoersrisico	Ja, indien niet in euro genoteerd.
Kredietrisico	Geen, voor transacties op een gereguleerde markt of equivalent aan een gereguleerde markt.
Liquiditeitsrisico	Ja
Renterisico	Ja, afhankelijk van de looptijd en structuur van de optie.
Herbeleggingsrisico	Beperkt
Fiscaal risico	Beperkt
Marktrisico	Ja
Inflatierisico	Beperkt
Geografisch risico	Ja
Complexiteitsrisico (MiFID)	Ja

SPECIFIEKE RISICO'S

Hefboomrisico

Door de hefboom kan de handel in opties veel risicovoller zijn dan het direct beleggen in de onderliggende waarde. Hebt u een calloptie geschreven op aandelen die in uw bezit zijn (covered call)? Bij een koersstijging van de onderliggende waarde loopt u dan het risico op een 'opportunity loss'. Dit wil zeggen dat u niet of slechts beperkt profiteert van een verdere koersstijging van de onderliggende waarde: u bent immers verplicht de aandelen te verkopen tegen de uitoefenprijs van de optie die op dat moment lager is dan de marktprijs van de onderliggende waarde. Daalt de koers van de onderliggende waarde? Dan daalt de waarde van de aandelen in uw portefeuille even hard mee. Uw verlies wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de premie die u bij het schrijven van de calloptie heeft ontvangen. De risico's zijn nog veel groter als u een ongedekte calloptie (naked call) hebt geschreven. U hebt de onderliggende waarde in dat geval niet in uw bezit. U kunt dan namelijk gedwongen worden de aandelen tegen een hogere koers op de beurs te moeten aankopen om ze tegen een (veel) lagere koers aan de optiekoper te leveren. Uw risico is hierbij in principe onbegrensd en kunt u met schulden achterblijven. Wel kunt u een eventueel verlies beperken door tussentijds uw positie te sluiten. Uw maximale verlies is dan het verschil tussen de bij aanvang ontvangen en bij het sluiten betaalde premie plus alle transactiekosten.

Als schrijver van een putoptie is uw maximale risico de uitoefenprijs van de optie plus de transactiekosten. De onderliggende aandelen kunnen waardeloos zijn geworden terwijl u verplicht kunt worden deze tegen een hogere prijs aan te kopen.

Net als bij geschreven callopties kunt u het verlies beperken door voordat u de onderliggende aandelen moet aankopen uw optiepositie te sluiten. Voor het sluiten van uw positie moet u echter wel een premie en transactiekosten betalen.

⁷- Als de uitoefenprijs lager ligt dan de koers van de onderliggende waarde in het geval van een call (hogere dan de koers van de onderliggende waarde in het geval van een put).

Bij het schrijven van opties bestaat de mogelijkheid dat u meer verliest dan u heeft ontvangen of zelfs een schuld overhoudt.

Margeverplichtingen

Het schrijven van opties verplicht tot het aanhouden van een marge op uw effectenrekening. De marge dient ter dekking van (een deel van) van de verplichtingen die u aangaat (of bent aangegaan). De marge bestaat altijd uit een bepaald bedrag (of bij een geschreven calloptie mogelijk de onderliggende waarde als u die in bezit heeft). Iedere prijsverandering van de onderliggende waarde kan de aan te houden marge wijzigen.

Tekortenprocedure

Zijn de verplichtingen die u bent aangegaan op een gegeven moment hoger dan de tegoeden op uw effectenrekening? Dan treedt de tekortenprocedure in werking. U bent gehouden om uiterlijk binnen vijf (5) Euronext Brussel beursdagen aan uw margeverplichting te voldoen door het bijschrijven van gelden op uw effectenrekening, (via een telefonische order) beleggingen te verkopen of optieposities te sluiten zodanig dat het tekort aan marge is opgeheven. Indien na vijf Euronext beursdagen nog steeds een tekort op uw effectenrekening resteert, kan Keytrade Bank uw open posities volledig of gedeeltelijk sluiten of willekeurig welke activa op uw rekening verkopen. Daarnaast heeft Keytrade Bank het recht de margeverplichting te verhogen.

HYPOTHETISCHE SCENARIO'S

In dit deel worden enkele hypothetische scenario's van positieve/negatieve realisaties voor een belegger met een 'long' optie beschreven. Die scenario's zijn louter fictief om de werking van de belegging te illustreren. Ze zullen niet noodzakelijkerwijs uitkomen voor de beleggingen die de belegger beslist te doen.

• Positief scenario 1

Op 31 december 2025 verkoopt de belegger een calloptie met een premie van 10 euro; de optie geeft het recht om een aandeel van de vennootschap AB InBev te kopen tegen de prijs van 70 euro op de vervaldag (31 december 2027).

Op 31 december 2025 noteert het aandeel AB InBev tegen 60 euro, de optie vervalt zonder waarde en de belegger behoudt de premie van 10 euro.

• Negatief scenario1

Op 31 december 2025 verkoopt de belegger een calloptie met een premie van 10 euro; de optie geeft het recht om een aandeel van de vennootschap AB InBev te kopen tegen de prijs van 70 euro op de vervaldag (31 december 2027).

Op 31 december 2027 noteert het aandeel AB InBev tegen 90 euro, de koper van de optie oefent zijn recht uit. De belegger wordt aangewezen, moet het actief leveren en levert het tegen de prijs van 90 euro. De belegger verliest 10 euro op de transactie (inclusief premie).

• Negatief scenario 2

Op 31 december 2025 verkoopt de belegger een calloptie met een premie van 10 euro; de optie geeft het recht om een aandeel van de vennootschap AB InBev te kopen tegen de prijs van 70 euro op de vervaldag (31 december 2027).

Enkele weken later kondigt de vennootschap beter dan verwachte resultaten aan en stijgt de koers van het aandeel tot 90 euro.

De belegger ontvangt een margin call van de bank om zijn ongedekte positie in te dekken.

De belegger is niet in staat om de liquiditeiten te verstrekken binnen de reglementaire tijd en de bank sluit de positie automatisch af en verkoopt de activa die de belegger in zijn portefeuille heeft om aan de margin call te voldoen.

De belegger heeft een groter eindverlies dan de premie die hij in de optie heeft belegd.